

Lausunto valtion asuntorahaston lakkauttamisesta ja korkotukilainojen takausmaksuista

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtion asuntorahaston lakkauttamisesta ja korkotukilainojen takausmaksuista. Esitysluonnos sisältää ehdotukset valtion asuntorahaston lakkauttamisesta ja sekä uusista korkotukilainoista perittävistä takausmaksuista.

Omakotiliitto on valtakunnallinen, sitoutumaton ja yleishyödyllinen kansalaisjärjestö, joka edustaa pientalo- ja vapaa-ajanasukkaita ja omistajia Suomessa. Liitossa on yhteensä jäseniä lähes 70 000 (kotitaloutta) noin 230 paikalliseen jäsenyhdistyksessä eri puolella Suomea. Tarjoamme jäsenillemme neuvontaa ja ajankohtaista tietoa asumiseen liittyvistä kysymyksistä, kuten rakentamisesta, energia-asioista sekä lakineuvontaa. Suomessa on lähes 1,2 miljoonaa omakotitaloa ja noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa.

Tausta

Valtion asuntorahasto on talousarvion ulkopuolinen rahasto, jonka varoja käytetään valtion tukeman asuntotuotannon tukitoimiin kuten korkotukien ja avustusten maksamiseen. Lakkauttamisen yhteydessä asuntorahaston varat sulautettaisiin talousarvioon ja jatkossa tuet ja avustukset myönnettäisiin talousarvion menomomentilta. Asuntorahaston lakkauttamisesta linjasi talouspoliittinen ministerivaliokunta viime kesäkuussa. Asuntorahasto lakkautettaisiin 1.1.2026.

Esitysluonnos sisältää jo aiemmin lausuntokierroksella olleen ehdotuksen takausmaksun perimisestä uusista korkotukilainoista. Tähän ehdotukseen on tehty jatkovalmistelussa joitakin muutoksia. Lainansaajan tulisi maksaa takausmaksu uusista rakentamis- perusparannus- ja hankintakorkotukilainoista vuoden 2026 alusta alkaen. Takausmaksua ei perittäisi, jos hankkeeseen on myönnetty erityisryhmien investointiavustusta tai jos kyseessä on opiskelija-asuntohanke. Takausmaksujen käyttöönotto perustuu hallitusohjelmakirjaukseen.

Omakotiliiton huomioita

Omakotiliitto lausuu näkemyksiä asiaan pientaloasukkaiden näkökulmasta ja toteaa, että asuntorahaston kautta valtion tukia ei ole lähtökohtaisesti ollut omassa omakotitalossaan asuvien pientaloasukkaiden käytettävissä. Omakotiliitto nostaa esiin asuntorahaston lakkautuksen mahdollisen yhteiskunnallisen näkökulman, tuleeko se vaikuttamaan suomalaiseen pitkäjänteiseen asuntopolitiikkaan ja esimerkiksi vaikuttaako se nostaa asumiskustannuksia. Esityksessä on myös todettu, että rahaston siirtäminen valtion talousarvioon on suuri muutos, ja tämän taloudellisia vaikutuksia esityksen mukaan ei ole voitu arvioida kattavasti.

Omakotiliitto pitää lähtökohtaisesti tärkeänä, että lainsäädäntöuudistuksilla ei aiheuteta lisää nousupaineita asumiskustannuksiin. Esityksen mukaan muutos arvioidaan erittäin vähäiseksi. Omakotiliitto huomauttaa kuitenkin, että asumiskustannusten muutoksia on tarkasteltava laajempina kokonaisuuksina. Lukuisille kotitalouksille on koitunut merkittäviä taloudellisia muutoksia esimerkiksi jo toteutettujen sosiaaliturva- ja työttömyysetujen muutosten vuoksi.

Jatkamme mielellään yhteistyötä asiassa.

Kunnioitavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander Jukka Malila
toiminnanjohtaja puheenjohtaja